

Politik Bilim

Çağın Neresindeyiz? (4)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Değindiğim son iki göstergeye bakarak bile, ülkemizin, çağımıza damgasını vuran sanayi dallarında başarısız kaldığı; bu sanayilere hayat veren teknoloji dalgasına tutunabilmeyi başaramadığı söylenebilir, demiştim. Peki, tutunabilmekte başarısız kaldığımız bu enformasyon ve telekomünikasyon teknolojilerinin hâlâ hükmü sürüyor mu? Bilim ve teknolojiyle ilgili hangi politika dokümanına bakılsa, bu teknolojilere verilen önemin ortadan kalkmadığı görülür. Hâlâ var olan, yeni ürün geliştirme, yeni üretim ve istihdam alanı yaratma potansiyellerinin ve bu bağlamda, krizden çıkışta anılan teknolojilere atfedilen önemin zâten herkes farkında... Ayrıca, bu iki teknolojiye biçilen yeni misyonlar da var. **OECD Information Technology Outlook 2010**'da da görüldüğü gibi, pek çok politika araştırmasında, bu teknolojilere çevresel sorunlar ve iklim değişikliğiyle baş etmede yeni roller atfediliyor... Tek başına bu bile, yabana atılacak bir konu değil.

Belli bir teknolojinin hâlâ hükmü sürüyor ve bir ülkenin de o teknolojiye açığı varsa, başkalarından geride kalmışsa, o ülke, bu açığı kapatmaya çalışmaz mı? Herhâlde çalışır. Öyle bir çaba varsa bunu en iyi nereden görürüz? ARGE harcamalarından... Bakalım, ARGE harcamalarındaki durumumuz neymiş. OECD'ye üye ülkelerin, enformasyon ve telekomünikasyon teknolojileriyle ilgili ARGE harcamalarının toplam ARGE harcamaları içindeki paylarının ortalaması 2007-2008 yıllarında %25 mertebesindeymiş. Türkiye'deyse bu pay 2006'da %10 mertebesindeyken 2008'de %9'a gerilemiş. Aynı oran Finlandiya'da %60, G. Kore'de %50, ABD ve Hollanda'da %30 dolaylarında... Eğer sizi rahatlatacaksa, oranı bizimki kadar düşük ülkeler olduğunu da söyleyeyim. Örneğin, Almanya ve İsveç! Bunu duyunca rahatlama hissettiyseniz, sakın, mutlak değer olarak bir karşılaştırma yapmaya kalkışmayın!

Mâdem bu iki alanda teknoloji geliştirme, yeni ürün geliştirme ve üretmede yetkinleşme trenini kaçırdık, hiç değilse, söz konusu teknolojilerin iyi bir kullanıcısı olabildik mi? Bunun göstergesi nedir? Yaptıkları işte enformasyon ve telekomünikasyon teknolojilerini yoğun olarak kullanan uzmanların, bütün ekonomik faaliyet alanları itibâriyle, toplam istihdamdaki payları... AB'ye üye ilk 15 ülkenin 2009 ortalaması %3'ün biraz üzerinde. Türkiye'deyse %1,8... Sıralamada yüzdesi bizimkinden düşük bir ülke var: Makedonya; %1... Şunu da ekleyeyim. Bu uzmanlar içinde kadın oranı en düşük ülke Türkiye; %5... Makedonya bizden yüksek; %15! OECD ortalaması %18...

İyi kullanıcı olmanın başka bir göstergesi var mı? Var; hem de iyi bir gösterge: Genişbant iletişimine erişebilen hâne halkı yüzdesi... Türkiye, 2009 yılında, 30 ülke arasında açık farkla sonuncu! AB'ye üye ilk 15 ülke ortalaması %60; OECD ortalaması %52... Türkiye %2! Sevgili okuyucularım, şimdi siz söyleyin; biz çağımızın neresindeyiz?

Bazılarımız itiraz yollu sorabilir: Bütün bu karşılaştırmalar ülkemizde anılan sektörlerde çağımıza yakışır hiçbir kuruluşumuz yok anlamına mı geliyor; bunu mu demek istiyorsun? Hayır. Bilgisayar ya da elektronik mühendisliğinin, genç beyinlerce ilk sıralarda tercih edilen mesleklerin başında geldiği; yurtseverlerinin hâlâ kökünün kazanamadığı bir ülkede elbette münferiden yıldızlaşanlar; yüz akı sanayiciler, başarılı genç girişimciler olur. Ama ne yazık ki o yetenek adacıkları, nüfusunun 70 milyon olmasıyla öğündüğümüz bu ülkeyi, geleceğe güvenle bakabileceğimiz bir konuma taşımaya yetmemiş. Bu durumdan onlar sorumlu değil...

Sorumluluk, siyasî iktidarı ellerinde tutanlardadır, diyeceğim ama hemen aklıma, çoğunluk oylarıyla, o iktidara güç veren yurdumun insanlarının bu işte hiç mi sorumluluğu yok, sorusu

geliyor. Öyle ya, çağımızın bunca gerisine düşmüşken, geleceğimiz bunca karanlıkken, onlar neyle meşgul? İyi duyamadım; en az üç çocuk yapmakla mı dediniz?

CBT. 14 Ocak 2011